

Rešitev se glasi: velika koalicija in tretji človek za premierja

Naj se sliši še tako "vsegluharsko" ali pragmatično, vendar je za Slovenijo edini preživetveni recept velika koalicija med obema tradicionalnima političnima in ideološkima taboroma, ki jih je zgodovina najpogosteje označevala kot komuniste in klerikalce. Volilni sistem druge oziroma tretje možnosti enostavno ne dopušča.



Foto: arhiv Portala PLUS

V zadnjih letih je postalo jasno, da slovenska politika obeh ideoloških predznakov, zlasti pa vodilne tri ali štiri stranke, nikoli ne bodo mogle pozitivno vplivati na razvoj Slovenije, saj so del problema, nikakor pa ne rešitev.

Ko govorimo o "komunistih" in "klerikalcih", mislimo kajpak na zgodovinsko konotacijo osrednje stranke na levici in tiste na desnici. Zato lahko govorimo tudi o **socialistih** in **krščanskih demokratih**, pri čemer bi bili dobrodošel in zdrav korektiv tudi **liberalci**, vendar jih od leta 1941 praktično nimamo več. Liberalci so (bili) kolateralna škoda državljanske vojne med obema taboroma, ki se je potihem začela že konec 19. stoletja med t.i. **mladoslovenci** in **staroslovenci**, vzplamtela v času med obema vojnama ("klerikalci" in "liberalci", komunisti so bili kot teroristi v ilegali) in doživela najhujšo možno tragično manifestacijo v letih 1941 - 1945, se potem za skoraj pol stoletja potuhnila in ponovno, z vso silovitostjo izbruhnila po letu 1991.

Državlјanska vojna je vsak dan bolj nesmiselna in vedno več je normalnih ljudi na obeh straneh, ki se jim vse skupaj gnusi. Še posebej zato, ker je zaradi polarizacije, ideoloških bojov in ukvarjanja z nepomembnimi vprašanji v zadnjih dvajsetih, petindvajsetih letih organizirani kriminal belih ovratnikov dodobra oplenil državo in si uspel podrediti večji del izvršilne, zakonodajne in celo sodne veje oblasti. T.i. levica in desnica sta izgubljali energijo z medsebojnimi spopadi, **gospodarski kriminal** pa je ob tem nemoteno izčrpaval nacionalno ekonomijo, delavce in nenazadnje tudi naravna bogastva, o čemer se doslej sploh še ni govorilo. V nekaterih primerih pa sta oba tabora, vsak na svoj način in za "svoje" celo aktivno sodelovala pri tranzicijskih malverzacijah. Levica zato, ker je bila ujeta v logiko lojalnosti in slepe zvestobe svojim menedžerskim kadrom, desnica pa iz prepričanja, da so "komunisti" kradli 45 let in je zdaj čas, da pride na vrsto še kdo drug. Obojim je bila skupna ideja, da je država plen, ki si ga je polastil zmagovalec volitev in lahko z njim počne, kar se mi zljubi.

Seveda bi v urejenem, s civilno družbo in državljanskimi gibanji oplemenitenem okolju ob tako očitnih zlorabah oblasti ljudstvu že zdavnaj prekipelo; odšli bi na ulice in zahtevali nove volitve. V državah z daljšo demokratično tradicijo do masovnih protestov običajno niti ne pride, saj sistem že prej poskrbi, da se vklopijo varovalke in preprečijo dejanja in ravnanja, ki jih v Sloveniji ne manjka, vendar sankcij zanje enostavno ni. Celu države z razmeroma kratko, čeprav še vedno daljšo demokratično tradicijo od naše, so glede vpliva civilne družbe na politiko v precej boljšem, tj. normalnejšem položaju. Vsem je ista osnovna premisa: če je oblast skorumpirana, politika pa ni zmožna znotraj svojih vrst narediti reda, se mora zgoditi ulica, da je tudi najbolj arogantnim javnim funkcionarjem jasno, koliko je ura.

V zadnjih letih je postalo jasno, da slovenska politika obeh ideoloških predznakov, zlasti pa vodilne tri ali štiri stranke, nikoli ne bodo mogle pozitivno vplivati na razvoj Slovenije, saj so **del problema**, nikakor pa ne rešitev. Zaradi tega so (pred)volilni strategji že pred petimi leti poskušali s t.i. novimi obrazi doseči večje premike na tradicionalno razdeljenem političnem odru. Čeprav je predvsem z **Gregorjem Virantom** sprva dobro kazalo, se je kasneje vse skupaj sesulo kot hiša iz kart. Razočaranje je bilo tako enormno, da je na zadnjih volitvah slavil profesor s stranko, ki sploh ni imela programa, v njej pa razen predsednika ni bilo kaj prida novih obrazov. Toda tudi pred dvema letoma se dejansko ni zgodilo nič, kar bi prekinilo z ustaljenimi vzorci in paradržavnemu omrežju onemogočilo nadaljevanje plenilske prakse. Zaradi tega utegnejo biti naslednje volitve odločilne za nadaljnji razvoj Slovenije, kajti zaradi našega samouničujočega volilnega sistema, ki onemogoča, da bi ena stranka dobila absolutno večino in sama prevzela odgovornost za vladanje, bomo priseljeni iskati rešitve drugje.

Ena izmed najbolj verjetnih rešitev bi bila t.i. **velika koalicija**, za primer "dobre prakse" pa nam lahko služita sosednja **Avstrija** in **Nemčija**. Rdeče-črna koalicija je namreč nekaj podobnega kot demokracija: nikakor ni idealna, daleč od tega, vendar doslej še nihče ni iznašel kaj boljšega. Za Slovenijo bi bila uspešna le pod pogojem, da se najmočnejši stranki zavežeta, da nihče izmed njunih vodilnih politikov ne bo premier, temveč ga bodo iskali zunaj ozkih strankarskih okvirjev. Če bi takšno rešitev podprl še predsednik republike, ki bi se lahko aktivneje vključil v iskanje tega "tretjega človeka", potem morda projekt ne bi bil tako utopičen.

Ključno je seveda vprašanje, ali bi na takšen recept pristala slovenska politika, zlasti največji stranki. Morda čez dve leti to še ne bo mogoče in bo dejansko potreben popoln zlom sistema, da se bo prebudila tudi notranja opozicija v strankah in zahtevala menjave v vodstvih. Najbrž ni treba posebej poudarjati, da nihče od obstoječih strankarskih šefov ne more biti več politično aktiven, še posebej če je na položaju že več kot tri mandate. Vsi ti ljudje so kompromitirani in mednarodno povsem ignorirani. Za formiranje velike koalicije bo torej najprej potrebno preoblikovanje na obeh bregovih; levica išče model, ki bi ohranil njeno socialno noto, a obenem nevtraliziral radikalizem, ki jo potiska predaleč v levo, desnica pa čaka na čas po Janši, saj je kompromis z levico nemogoč, dokler bo JJ ostajal lider desnice. Dlje ko se bo etabrirana politika obotavljala, večja je možnost, da se pojavi kak populist z dovolj debelo denarnico, da si postopoma, najprej skozi medijsko lastništvo, kasneje pa tudi prek drugih kanalov, kupi toliko vpliva in družbene pomembnosti, da bo po receptu **Donald Trumpa** zlezal na politični vrh. In to skozi sprednja vrata, vsem na očeh, vendar zaradi paralizirane in šokirane etabrirane politične elite praktično neustavljiv. **Evropejci** namreč še vedno niso dojeli, da je Trump že zdaj zmagovalec ameriških volitev, pa če bo 7. novembra dobil ključne **Bele hiše** ali bodo ti ostali v rokah Clintonovega klana...